T. van Baaren
A. Teeuw
S. Tjokronegoro
A. Teeuw
W. Poerwadarminta
E. Barrett
W. Roff
W. Brand
B. Peper
M. Jaspan
H. Heeren
J. Avé
B. Sandin
T. Mabuchi
A. Pache
S. Kooijman
R. Karni
M. Jaspan
Jaarverslag 1968

In: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 125 (1969), no: 2, Leiden, 289-304

This PDF-file was downloaded from <http://www.kitlv-journals.nl>

JAARVERSLAG 1968

VAN HET

KONINKLIJK INSTITUUT VOOR TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE

Een van de belangrijkste aangelegenheden die in het verslagjaar tot verdere ontwikkeling kwamen was de uitbreiding van activiteiten met betrekking tot Indonesië. Over de hiertoe door het Bestuur opgestelde plannen, waarvan in het vorige jaarverslag reeds kort melding is gemaakt, werd intensief overleg gepleegd met Nederlandse en Indonesische autoriteiten. Tijdens een werkbezoek dat de Voorzitter in februari-maart aan Indonesië bracht, had hij gelegenheid de plannen tot vestiging van een wetenschappelijke vertegenwoordiging in Djakarta voor te leggen aan Indonesische ambtelijke en wetenschappelijke instanties, in het bijzonder aan de leiding van de Lembaga Ilmu Pengetahuan Indonesia (L.I.P.I.), de centrale instantie voor wetenschappelijk onderzoek in Indonesië. De welwillende reacties die hij daarbij ontmoette waren voor het Bestuur een aansporing op de ingeslagen weg voort te gaan. Na verdere contacten ontving het Instituut in augustus een officiële mededeling van de L.I.P.I. waarin deze instelling zich bereid verklaarde twee vertegenwoordigers van het Instituut te ontvangen en hun voor zes maanden kantoorruimte ter beschikking te stellen.

Inmiddels leidden besprekingen met het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen er toe dat per 1 juli, op grond van een toezegging van een extra Rijkssubsidie van f 20.000,—, een bescheiden begin gemaakt kon worden met de uitvoering van een ander onderdeel van het plan. Aan het Instituut werd de afdeling Documentatie Modern Indonesië toegevoegd, die zal fungeren als centrum waar informatie en documentatie uit en over het moderne Indonesië van na 1945 wordt verzameld en toegankelijk gemaakt. Als hoofd van deze nieuwe afdeling werd benoemd Drs. R. S. Karni. Met een reisbeurs van het Ministerie bracht Drs. Karni in augustus een bezoek van twee weken aan Djakarta en andere steden op Java. Tijdens deze reis legde hij nuttige contacten

met verscheidene Indonesische wetenschappelijke instellingen en bibliotheken en oriënteerde hij zich over de mogelijkheden in Indonesië documentatiemateriaal te verzamelen. Voorts werd in de afdeling een begin gemaakt met de vorming van een documentatie-systeem en werden voorbereidingen getroffen voor het samenstellen van een centrale catalogus van in Nederland aanwezige Indonesische periodieken en andere sinds 1945 verschenen *Indonesiana*. De periodieken-catalogus verkeerde aan het eind van het verslagjaar reeds in een gevorderd stadium. Op grond van deze catalogi zal vastgesteld worden welke onmisbare publikaties in Nederland ontbreken, waarna deze lacunes in de vorm van microfiches uit buitenlandse verzamelingen zullen worden aangevuld. De Cornell University Libraries in de Ver. Staten verleenden reeds toestemming om daar aanwezig materiaal op microkaart te brengen. De verdere voortgang van het werk van de afdeling werd in december uitvoerig besproken in een vergadering van de eind 1967 ingestelde adviescommissie.

In afwachting van de definitieve beslissing over de voor het totale plan bij het Ministerie ingediende subsidieaanvraag werden in de laatste maanden van het jaar de nodige voorbereidingen getroffen om per 1 januari van het nieuwe jaar met de geleidelijke uitvoering te kunnen beginnen. Als toekomstige Instituutsvertegenwoordigers in Djakarta werden aangewezen Dr. J. J. Ras en Drs. A. C. M. Peeters. Eerstgenoemde zal in het bijzonder tot taak krijgen de samenwerking tussen Nederland en Indonesië op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen te bevorderen. De tweede vertegenwoordiger zal speciaal belast worden met het verzamelen van in Indonesië verschijnende publikaties en ander materiaal ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek alsmede met het verlenen van medewerking op het gebied van de documentatie aan Indonesische wetenschappelijke instellingen.

Met het oog op de voorziene personeelsuitbreiding werden maatregelen genomen om de daarvoor nodige werkruimten in het Instituut vrij te maken. Omdat het hiervoor noodzakelijk bleek een gedeelte van de voorraad edita elders onder te brengen, werd in de Riouwstraat in Den Haag opslagruimte gehuurd. Bovendien kwam de aan het Instituut toegewezen kelderruimte in het gebouw in Leiden eveneens voor opslag ter beschikking.

In december werd van Departementswege het verwachte officiële schrijven ontvangen waarin de Minister van Onderwijs en Wetenschappen zijn instemming met de plannen van het Instituut en met de daarvoor opgestelde begroting te kennen gaf. Hierdoor werd de

realisering van deze plannen met ingang van het nieuwe jaar mogelijk.

Mede in verband met de snelle toename van het aantal personeelsleden besteedde het Bestuur opnieuw aandacht aan de noodzaak in een pensioenregeling voor het personeel te voorzien. Het Bestuur blijft er onverminderd naar streven om voor het Instituutspersoneel inpassing in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, waartoe reeds in 1965 een eerste aanvraag was ingediend, te verwerven. Aangezien echter een spoedige beslissing hierover nog niet te verwachten was, werd, ter overbrugging, met ingang van 1 juni een verzekering voor ouderdoms-, wezen- en weduwepensioen gesloten bij het Pensioen-Risico van de Coöperatieve Vereniging Centraal Beheer te Amsterdam. In de details van deze regeling is, zoveel als mogelijk, rekening gehouden met een te verwachten toekomstige overgang naar de rijkspensioenregeling.

Aan het pand Van Galenstraat 14 te Den Haag moesten enkele niet onaanzienlijke onderhoudswerkzaamheden aan dakgoten en gangvloeren verricht worden. Daartegenover kan met voldoening geconstateerd worden dat de voortgaande beschadiging van de voorgevel, die veroorzaakt werd door toenemende verzakking van een belendend pand, thans tot staan is gebracht doordat de eigenaar van dit buurhuis, gevolg gevend aan daartoe op hem uitgeoefende aandrang, de gewenste passende maatregelen getroffen heeft.

Het is verheugend dat de belangstelling voor verschillende aspecten van het werk van het Instituut zienderogen groeiende is. De verkoopcijfers van de publikaties vertoonden een scherpe stijging. Het bezoek aan de leeszaal en het aantal uitleningen uit de bibliotheek nam opnieuw toe met meer dan 50 %. Op verzoek van de ledenvergadering besloot het Bestuur de leeszaal met ingang van 1 juli ook des zaterdags gedurende de ochtenduren open te stellen. Deze maatregel, die aanvankelijk als proef genomen was, bleek geheel aan de verwachtingen te beantwoorden. Doordat het Instituut dit jaar in staat was een modern copieer-apparaat aan te schaffen, dat primair voorziet in de behoeften van de beide documentatie-afdelingen, zal ook in dit opzicht de serviceverlening verhoogd kunnen worden.

Ook het ledental gaf weer een stijging te zien. In het bijzonder groeide het aantal Amerikaanse leden. Dit was voornamelijk te danken aan de activiteit van Prof. Harry J. Benda, de commissaris voor Noord-Amerika, die door middel van een circulaire de aandacht van collega's en vakgenoten op het Instituut vestigde. Daarentegen moet helaas een lichte daling van het aantal leden in Nederland vastgesteld worden.

Begunstigers en leden.

Beschermvrouwe is H.M. de Koningin.

Overzicht van het aantal leden op 31 december 1968:

	Nederland	Suriname en Antillen	Buitenland	Indonesië	Malaya	Australië	Totaal 1968	Totaal 1967
Ereleden	7		2				9	9
Corresp. leden . . .	2	1	2				5	5
	Contr. in Nederland			Contr. aan vert.				
Donateurs	4		1				5	5
Gewone leden	208	4	120	263	27	25	647	626
Contrib. instellingen	26	3	6	18	7	1	61	61
Student-leden	69				4	1	74	69
Totaal 1968	316	8	131	281	38	27	801	
Totaal 1967	333	7	107	275	28	25		775

Bestuur.

Aan de beurt van aftreden waren Mevr. M. A. P. Meilink-Roelofs en de heren A. Jonkers en R. Roolvink (ondervoorzitter). Tot nieuwe bestuursleden werden gekozen de heren Anceaux, Van Baal, Speckmann en Van der Wal.

In het verslagjaar was het Bestuur derhalve als volgt samengesteld: Prof. dr. A. Teeuw, voorzitter; Prof. dr. H. G. Schulte Nordholt, ondervoorzitter; Mr. L. W. Sluyterman van Loo, eerste penningmeester; Dr. P. J. van Leeuwen, tweede penningmeester; Mevr. Prof. dr. E. M. A. A. J. Allard, Dr. J. C. Anceaux, Prof. dr. J. van Baal, Prof. dr. J. Ensink, Prof. dr. H. Hoetink, Prof. dr. J. D. Speckmann, Dr. J. L. Swellengrebel, Prof. dr. E. M. Uhlenbeck, Dr. P. Voorhoeve en Prof. dr. S. L. van der Wal.

Wegens zijn vertrek naar de Verenigde Staten stelde Prof. dr. H. Hoetink zijn zetel in het Bestuur per 1 juni ter beschikking.

Algemeen secretaris volgens art. 12 al. 2 van de Statuten was Dr. J. Noorduyn.

Commissies.

Tot lid van de adviescommissie voor de afdeling Documentatie Modern Indonesië werd in overleg met het Institute of Social Studies te Den Haag benoemd de heer Dr. J. Syatauw.

In de bestuursvergadering van 14 december werden de artikelen 1, 2 en 3 van het Reglement voor de Commissie van Redactie, vastgesteld in de bestuursvergadering van 16 november 1963, als volgt gewijzigd:

Art. 1. Het Bestuur benoemt ten minste vijf leden van het Instituut tot commissie van redactie. De benoeming geschiedt voor vier jaar. Alle leden zijn direct weer benoembaar voor één volgende periode. De in art. 2 genoemde leden alsmede de algemeen secretaris zijn ook na hun tweede periode direct opnieuw benoembaar.

Art. 2. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter, een secretaris en twee redacteuren voor de Bijdragen.

Art. 3. In de commissie dienen ten minste één lid van het Bestuur en de algemeen secretaris zitting te hebben.

Personeel.

Per 1 januari werd Drs. E. J. van Donzel benoemd tot adjunct-secretaris. Wegens toeneming der werkzaamheden in de afdeling bibliotheek werd de heer R. J. P. van Hoorn per 1 april benoemd tot bibliotheek-assistent. Per 1 juli werd Drs. R. S. Karni benoemd tot hoofd van de afdeling Documentatie Modern Indonesië, en per 13 november de heer C. van Dijk tot kandidaats-assistent bij deze afdeling.

Vergaderingen.

De algemene vergadering werd gehouden op zaterdag 23 maart, des namiddags te 14.30 uur.

Op voorstel van de verificatie-commissie werd in deze vergadering aan de penningmeester volledig acquit en décharge verleend voor zijn beheer over het boekjaar 1967. Naar aanleiding van het accountants-rapport over 1967 stelde de commissie de vraag aan de orde, welke voortaan haar taak zou moeten zijn gezien de jaarlijkse accountants-contrôle. Het Bestuur besloot (in haar vergadering van 18 mei) geen reglementswijziging aan te brengen, maar de commissie te verzoeken bij de voorbereiding van haar verslag duplicering van het accountants-onderzoek te vermijden.

In de algemene vergadering hield Prof. mr. G. J. Resink een voordracht over: *Het Ramajana in modern Indonesië*. Naar verwachting zal de tekst van deze lezing in uitgewerkte vorm eerlang in de *Bijdragen* gepubliceerd worden.

Bestuursvergaderingen werden gehouden op 17 februari, 23 maart, 18 mei, 21 september, 2 november en 14 december.

Bibliotheek.

De definitieve nummering van de sinds 1960 aangeschafte werken heeft in de verslagperiode zijn beslag gekregen. Thans zijn alle boeken opnieuw geklassificeerd en van een systematisch rubrieknummer, tevens signatuur, voorzien. Hiervoor zijn 9.322 titels, 11.000 banden omvattend, behandeld. Het is een bewijs van de snelle groei van de bibliotheek, dat deze aantallen naar schatting ongeveer overeenkomen met die van de aanwinsten die in de periode 1937-1959 verworven zijn en in het 4de Supplement op de *Catalogus* van de Bibliotheek vermeld staan.

In verband met eigen grote achterstand bij de catalogisering kon de Leidse Universiteitsbibliotheek in de jaren 1960-1962 geen gedrukte titels verschaffen. Deze omstandigheid leidde tot de noodzaak de titels van de in deze periode aangeschafte werken — tot dan toe in voorlopige vorm in machineschrift aanwezig — thans te doen stencillen. Hierdoor werden de hernummeringswerkzaamheden vertraagd.

Uit de catalogustitels worden voor de alfabetische catalogus nieuwe catalogusboekjes samengesteld. Deze zgn. „Leidse Boekjes” zijn thans van beter en duurzamer materiaal (plastic) vervaardigd.

De opvallende stijging van het bibliotheekgebruik na de verhuizing naar Leiden, die verleden jaar viel op te merken, heeft zich in het verslagjaar voortgezet. Het aantal bezoekers van de leeszaal bedroeg 3.775 (vorig jaar 2.033); het aantal uitleningen 2.192 (vorig jaar 1.451), waarvan 50 per post (vorig jaar 151). Er werden 129 niet-leden geïntroduceerd (vorig jaar 140).

Het aantal in het jaarnaal ingeschreven aanwinsten bedroeg 1.962 (vorig jaar 1.258), waarvan 3 voor foto- en prentenverzameling (vorig jaar 4), 1 voor de verzameling Westerse handschriften (vorig jaar 7) en 2 voor die der Oosterse handschriften (vorig jaar 9).

Deze beide laatstgenoemde aanwinsten bevatten resp. transcripties van de *Rentjong Mss.* van het Instituut (Cod. Or. 208-211) en een tekst over *Minangkabause adat* in Arabisch schrift, met transcriptie, uit 1265 H./1849 A.D.

Voor de verzameling Westerse handschriften wordt verwezen naar de hierachter als bijlage opgenomen lijst van aanwinsten sinds 1966. Het merendeel van deze aanwinsten is door de afdeling van Drs. Nieuwenhuys verworven.

Tot het bovengenoemde totaal aantal behoren 543 boeken uit Indonesië en 407 uit Malaysia, die door de actieve bemiddeling van de commissarissen in Djakarta en Kuala Lumpur in het bezit van het Instituut kwamen.

De volgende personen en instellingen verrijkten de bibliotheek met zeer gewaardeerde schenkingen:

J. H. Adhin, J. C. Anceaux, Astuti Hendrato, W. Ch. J. Bastiaans, W. J. Beck, A. J. Bernet Kempers, H. Th. Chabot, A. C. A. Dake, J. Ebbing, J. M. Echols, J. Ensink, E. Flohr, H. J. de Graaf, W. F. H. Hakker, T. Hassan, H. R. v. Heekeren, L. C. Heyting, C. Hooykaas, H. Th. Th. M. Jacobs, F. G. P. Jacquet, J. A. Jonkman, P. E. de Josselin de Jong, R. S. Karni, J. W. v. d. Kastele, H. Mackay-Weyer, Th. M. Mantz, H. v. Marle, G. A. J. Nagelkerke, R. Nieuwenhuys, J. Noordduyn, A. M. Onnes, Th. G. Th. Pigeaud, R. Pitono, S. C. Pruys, R. Roolvink, O. E. v. Schravendijk, U. Sirk, A. Teeuw, F. Tichelman, E. M. Uhlenbeck, C. J. van Uythoven, P. Voorhoeve, J. Vredenburg, C. Vrede-de Stuers, S. L. v. d. Wal, Mevr. De Wilde-Wilcken, W. A. Withington.

Afdeling Zuid- en Zuidoost-Azië van het Anthropol.- en Sociol. Centrum, Afrika Studiecentrum, Algemeen Pensioenfonds van de Ned. Antillen, Algemeen Rijksarchief, Algemene Bank Nederland N.V., Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden Djakarta, Amza verzekeringsmaatschappij, Aramco, N.V. Arbeidspers, Australian National University Canberra, Bernice P. Bishop Museum, Bestuur van het Nederlandsch-Indisch Onderwijzers Genootschap, Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba, Bestuurscollege van het Eilandgebied Bonaire, Bibliotheek Nederlandse Economische Hogeschool, Biblioteca geral da Universidade Coimbra, British Association of Malaysia, British Museum, Bureau Cultuur en Opvoeding Nederlandse Antillen, Bureau der Rijkscom. v. Vad. Gesch., Cambridge University Press, Centro de Estudos históricos ultramarinos Lisboa, Companhia de Diamantes de Angola, Curaçaosche Bank, Department of Geography MacGill Univ., Department of Indonesian and Malayan Studies Sydney, Eilandsraad Eilandgebied Curaçao, Embassy of Brazil, Embassy of India, Embassy of Pakistan, Estudios Centro Americanos, Etnografisch Museum Delft,

Götenborgs Ethnografiska Museum, Gouvernement Ned. Antillen, Gouvernements werklieden pensioenfonds, Harper & Row Publishers, Institut français d'Amsterdam, Institute of Advanced Projects of the East-West Center, Institute of Commonwealth studies, Institute of Latin American Studies, Institute of social anthropology Smithsonian Institution, Instituto de Estudios del Caribe Puerto Rico, Kabinet van de Vice-Minister President, Kon. Instituut voor de Tropen, Kon. Java-China Paketvaart Lijnen N.V., Kon. Ned. Akademie v. Wetenschappen, N.V. Kon. Ned. Petroleum Mij., Kon. Paketvaart Mij. N.V., Kon. Rotterdamse Lloyd N.V., Kon. Ned. Stoomboot Mij. N.V., Landbouwproefstation Suriname, Lembaga Alkitab Indonesia, Linschoten Vereniging, Madras Government Museum, Maritiem Museum „Prins Hendrik” Rotterdam, Melbourne University Press, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, Museum voor Land- en Volkenkunde Rotterdam, Mouton & Co., National Library of Australia, National Geographic Society, Natuurwetenschappelijke studiekering voor Suriname en de Ned. Antillen, Ned. Bijbelgenootschap, Ned. Handel Mij. N.V., Ned. Organisatie voor Zuiver-wetenschappelijk Onderzoek, M. Nijhoff, Oost West Instituut Den Haag, Oosters Genootschap, Openbare Bibliotheek Den Haag, Openbare Leeszaal en Boekery 's-Hertogenbosch, Oriental Bookshop, Overzeese Gas en Electriciteits Mij., Postspaarbank van de Ned. Antillen, Pusat Perpustakaan Bogor, Raad van Bestuur Internatio, Radio Nederland Wereldomroep, Rijksarchief Groningen, Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie, Rijksmuseum voor Volkenkunde Leiden, Stichting Culturele Samenwerking Suriname en de Ned. Antillen, Stichting voor de Ontwikkeling van Machinale Landbouw in Suriname, Tenri Central Library Japan, Unilever Rotterdam, Universiteit Oslo, University of the Philippines, University of South Carolina, United Nations, Verenigde H.V.A. Maatschappijen N.V., Vereniging bedrijfscontact Nederland-Suriname, Zendingscentrum Baarn, Zustertramwegen op Java.

Publikaties.

Van de *Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde* verschenen de afleveringen 4 van deel 123 en 1, 2 en 3 van deel 124. De aflevering 1 werd als *Anthropologica X* op gelijke wijze als in voorgaande jaren gepubliceerd in samenwerking met het Nederlands Genootschap voor Anthropologie.

Van de 20 artikelen die in deel 124 van de Bijdragen zijn opgenomen, zijn er 6 in het Nederlands, 13 in het Engels en 1 in het Duits geschreven. Daarvan handelen er 9 over cultureel-anthropologische, 3 over literair-filologische, 1 over archeologische en 6 over historische onderwerpen; 1 is een discussie n.a.v. een boekbespreking. Dit deel bevat verder 46 boekbesprekingen en 2 korte mededelingen.

In de reeks *Verhandelingen* verscheen deel:

55. B. J. Hoff, *The Carib Language*, XV, 440 pp.

In deze dissertatie geeft Dr. Hoff een uitvoerige beschrijving van een Indiaanse taal die in Suriname door ongeveer 2000 mensen gesproken wordt, doch die verwantschap vertoont met talen die over een uitgestrekt gebied van Zuid-Amerika in gebruik zijn. De inleiding geeft een overzicht van de geographische spreiding der Karaïben, hun situatie in Suriname en de studie van de taal tot nu toe. Het "field work" van de auteur stond onder auspiciën van het Instituut. De grammaticale beschrijving wordt gevolgd door een aantal teksten met vertaling en een woordindex.

In de *Translation Series* verschenen de delen:

11. F. A. E. van Wouden, *Types of social structures in eastern Indonesia*, XVI, 188 pp.

Dit boek is een Engelse vertaling door Dr. Rodney Needham van Van Wouden's klassiek geworden *Sociale Structuurtypen in de Grootte Oost* (1935), een toepassing van de structuur-theorie in de anthropologie.

12. Jaap Kunst, *Hindu-Javanese Musical Instruments*, 2nd revised and enlarged edition, XII, 156 pp.

Deze herziene engelse uitgave van Mr. J. Kunst, *Hindoe-Javaansche Muziek-Instrumenten, speciaal die van Oost-Java* (1927), werd verzorgd door Prof. Dr. A. A. Cense, in samenwerking met vele anderen. De uitgave werd mogelijk gemaakt door een subsidie van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

In de *Bibliotheca Indonesica* verscheen deel:

1. J. J. Ras, *Hikajat Bandjar: A Study in Malay Historiography*, XIII, 651 pp.

Dit proefschrift is de eerste kritische uitgave van een tekst, geschreven in het Maleis dialect van Banjarmasin. In zijn inleiding

analyseert Dr. Ras de literaire, taalkundige en anthropologische aspecten van deze tekst. De uitgave kwam tot stand met financiële steun van de Nederlandse Organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek.

Als werk buiten serie verscheen:

Th. G. Th. Pigeaud, *Literature of Java, Catalogue Raisonné of Javanese Manuscripts in the Library of the University of Leiden and Other Public Collections in the Netherlands. Vol. II: Descriptive Lists of Javanese Manuscripts, XV, 972 pp.*

In dit tweede deel van zijn *Catalogus*, uitgegeven in samenwerking met de U.B. te Leiden, geeft Dr. Pigeaud een systematisch overzicht van de Javaanse handschriften die zich bevinden in de Leidse Universiteitsbibliotheek, in het Instituut en in andere bibliotheken en instituten in Nederland. Het werk bevat verder lijsten van Javaanse handschriften in de bibliotheek van het Museum Pusat te Djakarta, en in publieke verzamelingen te Djokjakarta en Singaradja (Bali).

Werkzaamheden Drs. Nieuwenhuys.

De acquisitie van handschriften, documenten, brieven, foto's e.d. uit particulier bezit werd voortgezet en o.m. gestimuleerd door een oproep en een artikel in het dagblad „Het Vaderland”. Voor de verworven handschriften en documenten kan worden verwezen naar de aan dit verslag toegevoegde lijst van nieuwe aanwinsten van de verzameling Westerse handschriften. Onder de aanwinsten waren verder foto's (ca. 400, plus 16 albums en 255 negatieven), kaarten (10) en boekwerken (ca. 50), die alle in de betreffende verzamelingen van het Instituut werden opgenomen. In de loop van het jaar bleek dat de mogelijkheden om nog onbekende documenten te verwerven uitgeput beginnen te raken.

Naast de voortzetting van de bestaande werkzaamheden (zoals het samenstellen van een handboek over de Nederlandse letterkunde uit Indonesië, en het uitbreiden van het documentatie-systeem) werd een begin gemaakt met een nieuw project, dat reeds enige tijd onderwerp van bespreking was met het Algemeen Rijksarchief en enige belangstellenden. Aanleiding was de behoefte die bij verschillende binnen- en buitenlandse onderzoekers en studerenden bleek te bestaan aan een overzicht van de in Nederland aanwezige primaire (niet-gedrukte) bronnen betreffende de geschiedenis van Nederlands-Indië/Indonesië. Ten einde de mogelijkheden van het samenstellen van zulk een overzicht te verkennen werden verscheidene personen en instellingen bezocht en werd in mei een vragenlijst toegezonden aan 145 instellingen die geacht

konden worden bronnen als bovenbedoeld te bezitten. Om praktische redenen werd het onderzoek van meet af aan chronologisch beperkt tot de periode 1816-1942.

Op grond van het voorbereidend onderzoek werd besloten het project uit te voeren en de resultaten daarvan in afleveringen toe te zenden aan geïnteresseerde binnen- en buitenlandse instituten en bibliotheken. De heer F. G. P. Jaquet werd in het bijzonder met de uitvoering belast en hield zich als gevolg daarvan intensief bezig met het verzamelen en verwerken der gegevens.

Als eerste, inleidende aflevering van de „Gids van in Nederland aanwezige bronnen betreffende de geschiedenis van Nederlands-Indië/Indonesië 1816-1942” werd door hem een lijst van bibliografische werken samengesteld. Deze werd aan een 300 adressen toegezonden en werd bovendien op verzoek van het Instituut voor Internationale Zaken afgedrukt in de „Internationale Spectator” van november 1968. Voorts werden overzichten gemaakt van de Indische bronnen in de Dr. Abraham Kuypersstichting, het Nederlands Bijbelgenootschap, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis en ons eigen Instituut.

Financiën.

De begroting voor 1968 vertoonde, bij een raming van f 310.900,— aan inkomsten (waarvan f 221.000,— aan rijkssubsidie) en van f 330.900,— aan uitgaven, een tekort van f 20.000,—.

De exploitatie-rekening sluit met een nadelig saldo van f 8.939,66 bij een bedrag van f 103.196,61 aan eigen inkomsten, een rijkssubsidie van f 241.000,— (waarvan f 82.000,— voor het onderzoek van Drs. Nieuwenhuys) en een uitgaventotaal van f 353.136,27. De uitgaven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Salarissen en tijd. assistentie	f 212.010,34
Bureau- en reiskosten	f 15.633,29
Huisvestingskosten	f 16.123,49
Kosten bibliotheek	f 26.743,23
Kosten publikaties	f 82.625,92

Het genoemde tekort van de exploitatie-rekening kan nog geheel of gedeeltelijk worden opgeheven door de gebruikelijke aanvullende rijks-subsidie wegens onvoorziene salarisverhogingen.

J. NOORDUYN,
Algemeen Secretaris.

BIJLAGE

HANDSCHRIFTEN IN WESTERSE TALEN

AANWINSTEN 1967—1968¹

- H 872 *Hudig Dzn, J.* (aanvulling) Stukken betreffende de oprichting van de Koloniale Bank (1879); verslag reis van Suez naar Rotterdam (1874); verslag tocht naar de Diëng (1877). 3 omslagen.
- H 900 *Beck, W. J.* (aanvulling) Officiële stukken betreffende zijn ambtelijke loopbaan als bestuursambtenaar (1912-1946). 11 bundels; regeringsbesluiten en andere ambtelijke stukken (1925-1945). 4 bundels.
-
- H 912 *Val, L. G. de.* Staat van dienst, diploma's, akten van de burgerlijke stand e.d. (1830-1922). 28 stukken.
- H 913 *Bakker, H.* Benoemingsbesluiten, diploma's e.d. (1869-1882). 16 stukken.
- H 914 *Aantekeningen* betreffende S. E. W. Roorda van Eysinga (1825-1887) verzameld door R. Nieuwenhuys. 12 omslagen.
- H 915 *Brief aan L. Offerhaus.* 1891. 1 stuk.
- H 916 *Curiosa*; proclamatie bij de inval van de Japanners in Indonesië, 1941; De Tong-Tong, het zuivere Deli-geluid, 1905. 2 stukken.
- H 917 *Engelenberg, A. J. N.* Memorie van overgave Bangka. 1918.
- H 918 *Lion Cachet, C.* Toelichtende nota Landschap Poerba. 1929.
- H 919 *Haze Winkelman, G. A. W. Ch. de.* Memorie van overgave Bali-Lombok. 1937.
- H 920 [*Lion Cachet, C.*]. Droewe dalem-gronden in West-Lombok. 1933.
- H 921 *Grader, C. J.* Nota van toelichtingen Landschap Djembrana. [1938].
- H 922 *Oostwoud Wijdenes, Mr. J. A.* Herinneringen; manuscripten. Ca. 1930. 3 bundels.
- H 923 *Collectie Douwes Dekker.* Papieren betreffende de familie Douwes Dekker 1860-1950; documentatie betreffende Multatuli en brieven van o.a. Mimi Douwes Dekker-Hamminck Schepel, Herklots en Du Perron ($\pm 1\frac{1}{2}$ meter).

¹ Deze lijst is het tweede vervolg op de *Catalogus van de Handschriften in Westerse Talen toebehorende aan het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde*, door H. J. de Graaf, 's-Gravenhage 1963. Voor het eerste vervolg zie B.K.I. 123 (1967) p. 405-408.

- H 924 *Akte* betreffende de verkoop van de inboedel van de Komedie Stamboel „Eendracht Maakt Macht” toebehorend aan het echtpaar R. Chr. Hoogeveen aan Yap Thiam Nio; fotokopieën. 30 juni 1917. 4 bladen en 1 microfilm.
- H 925 *Bäumer-van Voorst tot Voorst, E.* Herinneringen (2 cahiers) met foto's van de familie Bäumer, foto's van Padang, krantenartikelen en stukken betreffende de klapperonderneming en winkel van P. Bäumer. Ca. 1920. 4 omslagen.
- H 926 *Wijmans, Rita.* Indische herinneringen van kort vóór de 2e wereldoorlog. 1 bundel.
- H 927 *Koster, Mr. Dr. M. S.* Herinneringen aan Nederlands-Indië. 1942. 1 bundel.
- H 928 *Brieven* en foto's van de Jogjase families Wieseman en Broese van Groenou. 1833-1908. 10 omslagen.
- H 929 *Lawick van Pabst, P. C. F. W. van.* Gedichten. 1941-1947. 3 schriften.
- H 930 *Correspondentie* en krantenartikelen betreffende C. Busken Huet, J. J. Hasselman en J. Heemskerk. 1868-1871. Fotokopieën. 3 bundels.
- H 931 *Geraerts, Jef.* „Aspecten van de koloniale problematiek in de Zuid-Nederlandse roman: „Oproer in Congo” van Gerard Walschap en „De nikkers” van Piet van Aken.” Licentie-verhandeling Vrije Universiteit Brussel. 1966. 108 blz.
- H 932 „Aanteekeningen gehouden door 2e Luitenant Knoerle... betreffende de dagelijksche verkeer van dien officier met den Prins van Djocjakarta [Dipo Negoro] gedurende eene reis van Batavia naar Menado, het exil van den genoemden Prins”; met 2 nota's; fotokopieën. 1830. 1 bundel.
- H 933 *Brink, S. van den.* Memorie betreffende de onderafdeling Midden-Lombok. 1917. 1 bundel.
- H 934 Brief van ... aan ... over de mailreis naar Indië en de eerste indrukken aldaar. 1868. Fotokopie. 1 stuk.
- H 935 *Carpentier Alting, A. S.* Reisbrieven van de eerste reis (met zijn gezin) naar Nederlands-Indië. 1885. Met begeleidende brief aan R. Nieuwenhuys van R. Carpentier Alting, 24-4-1967. 19 bladen.
- H 936 *Journal* van de reis naar Oost-Indië van het corvet „Venus”, 1817-1818. 13 bladen.
- H 937 *Staat* van dienst van soldaat L. B. Briers, 1930. Met begeleidend schrijven van ... van Krimpen-Briers, 1967. 2 stukken.
- H 938 *Uittreksels* der brieven van Java's Oostkust regelmatig aan de Hoge regering te Batavia geschreven, met aanvullingen op het Bataviase Dagregister van De Jonge, dl. VI-VII, 1672-1734. Typoscript. 43 omslagen.

- H 939 *Djojodigoeno, M. M.* Bloedrelatie onder de Minangkabauers (gedeeltelijk gepubliceerd in de Bijdragen van het Kon. Inst. v. T.L.V. 124/2 (1968). 61 blz. (2 exemplaren).
- H 940 *Kuiper, R. J. en H. G. Surie.* „De Indo en Tong Tong. Een onderzoek naar de Indo-Europeaan vroeger en nu”. Scriptie. Amsterdam, 1967. 202 blz.
- H 941 *Brieven aan en aantekeningen van R. Nieuwenhuys betreffende G. Lebreu, met fotokopieën van krantenartikelen, 1896, 1963, 1968. 3 omslagen.*
- H 942 *Brieven, artikelen en andere biografische documentatie over T. Ottolander, verzameld door R. Nieuwenhuys, 1917-1967. 4 omslagen.*
- H 943 *Foto's, brieven en literatuuropgave over Sindanglaja, z.j., 1964. 3 omslagen.*
- H 944 *Brieven van een 2e Luitenant aan zijn ouders over zijn reis naar en verblijf in Indonesië met begeleidend schrijven van R. M. Streef-Dussel, 1863-1865, 1968. 3 omslagen.*
- H 945 *Krantenartikel over W. Stavers (overgeschreven) met begeleidend schrijven van M. Molenbroek, z.j., 1968. 1 omslag.*
- H 946 *Mackay, D.* „Memorie van overgave van den dienst van den burgemeester van Medan, samengesteld door D. Mackay”. Concept 5-4-1931. 1 bundel.
- H 947 *Verhey, G.* Brieven aan zijn ouders over zijn reis naar Indië en zijn verblijf in Atjeh, 1875, 1876. 1 bundel. Fotokopieën.
- H 948 *Collectie N. P. van den Berg, bevattende correspondentie, reisbeschrijvingen en familiegenealogieën, e.d. 6 bundels.*
- H 949 *Jonquière, A. J. C.* Militaire loopbaan (1900-1930); genealogieën van de geslachten Herklots, Ven Deun, Henning en Dibbets, ca. 1940, 1942. 2 omslagen. Fotokopieën.
- H 950 *Paspoorten van S. Snuij, E. O. Lemke en N. van Nassau, met 2 stukken betreffende de loopbaan van Van Nassau, 1901-1941. 7 stukken.*
- H 951 *Brieven van H. N. A. Swart aan J. M. van Gils en J. H. M. Pool en brieven van J. M. van Gils aan zijn dochtertje met aantekeningen, foto en tekeningen. 1897-1906, 1911-1912. 19 stukken.*
- H 952 *Artikelen bij de dood van C. van Vollenhoven verzameld door A. J. Lievegoed met aantekeningen en het gedicht „Verhael van de gunstige reize naar de Molukken...”, 1933, 1924. 1 bundel.*
- H 953 *Collectie L. J. Schippers, brieven, reisboeken, documenten, officiële stukken en curiosa. 8 bundels.*
- H 954 *Booy, C. J. G. de.* Brieven (1853-1934). 140 bladen. Fotokopieën.

- H 955 *Indisch A.B.C.-boekje*, z.j.
- H 956 *Kettelarij-van Brakell Buys, J.* Herinneringen aan Kediri en andere herinneringen (1918/1919). 2 omslagen.
- H 957 *Kranenburg, John* [ps. van Dr. J. J. C. H. van Waardenburg]. „De opstand of vier maanden in het bestaan van een controleur in Atjeh”. Romanmanuscript. 165 blz.
- H 958 *Statuten* van de oprichting der N.V. Suikerfabriek Tjoekir.
- H 959 *Bartman, G. H.* Aantekeningen en verhalen betreffende de jacht; correspondentie, foto's, 1968. 6 omslagen + 1 omslag (nagekomen).
- H 960 *Aantekeningen* betreffende A. M. Courier dit Dubekart (1839-1885) verzameld door R. Nieuwenhuys. 7 omslagen.
- H 961 *Aantekeningen* betreffende G. J. P. de la Valette verzameld door R. Nieuwenhuys. 4 omslagen.
- H 962 *Mook-Maureau, A. D. van.* Correspondentie met R. Nieuwenhuys waarin Indische herinneringen zijn verwerkt. 15 bladen.
- H 963 *Collectie L. C. Westenenk.* Brieven aan en van zijn kinderen met foto's, knipsels e.d. 10 bundels (zal worden aangevuld.)
- H 964 *Wuis, N. M. R.* „Flitsen uit het hotel” (verhalen uit het Indische hotelleven). 1950. 13 bladen.
- H 965 a. *Lancker, L. F.* Dagboek van de reis van Nederland naar Java (1864). 12 bladen; dagboek van de terugreis van Java naar Nederland (1870/1871). 10 bladen.
- H 965 b. *Lancker, A. F.* Verslag van de gevechten in West-Borneo tegen Chinese kongsies (1850) n.a.v. teruggevonden begraafplaats van gesneuvelde militairen bij Pemangkat met foto's en kaartje, 1949. 20 bladen. Fotokopieën.
- H 966 *Boutmy, A. D. T. T.* Stukken betreffende „Nisero”-zaak met dienststaat. 60 bladen. Fotokopieën.
- H 967 *Esser, Dr. S. J.* Brieven vanuit Paloe aan Dr. Alb. C. Kruyt te 's-Gravenhage bevattende aantekeningen op „De West-Toradja's van Midden-Celebes” van Kruyt; aantekeningen zijn grotendeels in het boek verwerkt. 1937, 1938. 1 bundel.
- H 968 *Diploma's*, benoemingsbesluiten, rekestten e.d., officiële papieren van J. H. W. B. Visser, 1893-1920. 1 bundel.
- H 969 *Correspondentie*, ambtelijke stukken en krantenknipsels van F. C. Vorstman voornl. betreffende Sibolga en Tapanoei (1913-1924), krantenknipsels voornl. betreffende Nederland (1947-1954). 4 bundels.
- H 970 *Processen-verbaal*, boedelscheidingen, contracten e.d., betreffende het particuliere land Gemoelat, van P. Huygen de Raat te Semarang met correspondentie, kaarten, foto's, tijdschrift-artikelen, ca. 1887-1919. 5 bundels.

- H 971 *Artikelen* en knipsels verzameld en overgeschreven met commentaar en aantekeningen door J. Kreemer over Indonesische geschiedenis, volkstypen, adat, magie, godsdienst, kunstnijverheid (batik), volksgeneeskunde, Hindoe-kunst in India en Ceylon, handel. 1e helft 20e eeuw, 1957. 5 bundels.
- H 972 *Brandts Buys, J. S.* Krantenartikelen over Javaanse dans met foto's, z.j. 3 bladen.
- H 973 *Collectie Mr. B. J. Lambers.* Artikelen door I. Groneman over Midden-Java in het „Nieuws van den Dag” (1888-1890); processtukken Lettinga en Boom (1931); krantenartikelen over diverse rechtszaken (1931, 1932); rapporten als hoofdambtenaar ter beschikking van de Procureur-Generaal betreffende Japanse oorlogsmisdaden, de Nederlandse militaire acties in Zuid-Celebes en de zaak Ratulangi (1945-1947); stukken betreffende de rehabilitatie van Indische met documentatie (1940-1954). 11 bundels.
- H 974 *Collectie M. J. Th. Lievegoed-van Buren Schele.* Notulen van de vereniging tot oprichting van jonge vrouwen-scholen in Nederlands-Indië (1911-1938) met jaarverslagen, statuten e.d.; stukken betreffende het vrouwenkiesrecht (1911-1932); stukken betreffende maatschappelijk werk t.b.v. Indonesische vrouwen (1895-1913); brieven over bovengenoemde onderwerpen door o.a. A. H. Jacobs, H. I. Kasteleijn-Beyerinck, J. van der Schuyt, M. C. Kooy-van Zeggelen, C. E. Rahder-Voet (1908-1913). 10 bundels.
- H 975 *Collectie C. Ouwehand.* Stukken betreffende de adat van Noord-Halmaheira (1948-1951) met correspondentie; stukken betreffende de adat van Sumba (1940, z.j.) met bestuursmemorie van de controleur (1933-1936) en kaarten. 2 bundels.
- H 976 *Maandverslag* en 2 jaarverslagen van het Gewestelijk Arbeidsbureau te Djakarta (1947-1949).
- H 977 *Geschiere, P. L.* „Oosters of Westers onderwijs? Motieven en ideeën rond de Nederlands-Indische onderwijspolitiek in de periode 1900-1940”. Amsterdam, 1966. Scriptie. 85 blz.
- H 978 *Brieven* van E. du Perron aan Mr. Soejitno Mankoenkoesomo en Gondo Djojopoespito; brieven van Mr. Soejitno Mangoenkoesomo aan E. du Perron; brieven van D. M. G. Koch en Mr. G. J. Resink aan Mevr. T. Mangunkusumo-Kramat (schenkster); krantenknipsels. 1 bundel.
(Uitsluitend te raadplegen na toestemming schenkster.)
- H 979 *Wider-Schutzmann, Joan.* „Indonesian women in The Hague: colonial immigrants in the metropolis”, New-York, 1967. Dissertatie. 274 blz. Fotokopie.
- H 980 *Aankondiging* van de verkoop van verpande goederen door de Gouvernements Pandhuisdienst te Batavia (z.j.). 1 blad.